

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

04 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte – Petru Ursache,
judecătorii – Petru Moraru, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti și
Constantin Alerguș,

judecând, fără citarea părților recursul ordinar prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 octombrie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2016, declarat de inculpatul

Onica Valeri Xxxxx, născut la xx xxxxx xxxx,
originar și domiciliat mun. Xxxxx, or.
Xxxxxx, str. Xxxxxx, x.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 09.02.2016 - 27.10.2016;

Instanța de apel: 10.11.2016 - 21.11.2016;

Instanța de recurs: 23.02.2017 - 04.07.2017.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 octombrie 2016, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Valeri Onica a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, la 6 luni închisoare.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită a fost adăugată în întregime partea neexecutată a pedepsei aplicate prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 decembrie 2014, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă 4 ani 4 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Valeri Onica la 13 august 2015, aproximativ la ora 17:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică și conducând motocicletă model „Motos Bikes”, n/î XXX xxx, fără permis de conducere, pe str. Frunze, xx, or. Cricova, mun. Chișinău, a pierdut controlul volanului și neisprăvindu-se cu conducerea motocicletei s-a tamponat în gardul din beton.

Onica Valeri a fost internat în Spitalul de urgență cu diagnoza comoție cerebrală minoră, plagă în regiunea frontală și stare de ebrietate alcoolică avansată.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 465 din 24 decembrie

2015, s-a concluzionat că conform copiei rezultatului analizei nr. 950 întocmit de medicul de laborator, Eșanu L., a IMSP IMU, concentrația de alcool etilic depistată în sângele cet. Onica Valeri la 13 august 2015 constituie 2,1%, echivalent a 2,1 g/l, care conform art. 134/12 alin. (3) Cod penal, se referă la stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, prin ce a încălcat pct. 14 lit. a) a Regulamentului Circulației Rutiere.

3. Avocatul Augustin Procopovici în numele inculpatului, a contestat cu apel sentința solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate.

În motivarea apelului a invocat că, într-adevăr infracțiunea a fost săvârșită în perioada de probațiune, Valeri Onica fiind anterior condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, însă consideră că este posibilă și oportună aplicarea unei pedepse neprivative de libertate, sub formă de amendă, ținând cont de scopurile pedepsei penale, art. 90 alin. (11) Cod penal și de faptul că, inculpatul a recunoscut vina în cele incriminate, se căiește sincer de cele săvârșite, cauza a fost examinată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, prejudiciu prin infracțiune nu a fost cauzat, în rezultatul infracțiunii inculpatul a fost internat în Spitalul de urgență cu diagnoza comoție cerebrală minoră, plagă în regiunea frontală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2016, a fost respins ca nefondat apelul, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, starea de fapt și de drept se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către prima instanță, nefiind constatate temeiuri de casare a sentinței.

Respingând apelul, instanța a menționat că, motivele invocate nu și-au găsit confirmare, fiindcă pedeapsa penală aplicată inculpatului, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, este legală, echitabilă și individualizată, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61, 75 Cod penal, și anume a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor ușoare, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat care anterior a fost condamnat, săvârșind infracțiunea în perioada de probațiune, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Totodată, instanța de apel a indicat că, art. 264¹ alin. (4) Cod penal, la momentul săvârșirii infracțiunii prevedea pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 700 la 800 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau închisoare de până la 1 an.

În conformitate cu prevederile art. 76 Cod penal, în calitate de circumstanță atenuantă în privința inculpatului a fost stabilită căința sinceră, iar conform prevederilor art. 77 Cod penal, circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

La acest capitol, instanța de apel a notat că prima instanță în mod corect nu a reținut în calitate de circumstanță atenuantă recunoașterea vinovăției, deoarece această circumstanță a atras incidența procedurii simplificate în temeiul art. 364¹

Cod de procedură penală și nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, fiindcă ar însemna că, aceleași situație de drept să i se acorde o dublă valență juridică.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a indicat că, prima instanță la stabilirea categoriei pedepsei inculpatului, a constatat că prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 decembrie 2014, acesta a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 4 ani închisoare, iar conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani, dacă nu va mai săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară va îndreptăți încrederea acordată.

În aceste condiții, instanța de apel a considerat că, aplicarea în baza unei sentințe anterioare a unei sancțiuni penale urma să-l convingă pe Valeri Onica despre necesitatea corijării comportamentului și încetării conduitei infracționale, însă acesta a continuat activitatea ilegală, prin ce a demonstrat că pedeapsa anterioară nu și-a atins scopul și aflându-se în stare de libertate, nu a conștientizat prejudiciabilitatea acțiunilor sale și importanța valorilor sociale lezate și a săvârșit o nouă infracțiune în perioada de probațiune.

Astfel, prima instanță în mod corect a considerat inoportună aplicarea pedepsei sub formă de amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității, deoarece acestea sunt prea blânde și nu vor atinge scopul pedepsei penale, or inculpatul nu a realizat caracterul infracțional al acțiunilor sale, mijlocul de transport reprezentând un grad sporit de pericol, iar conducerea acestuia de către o persoană în stare de ebrietate, reprezintă un grad și mai avansat de pericol.

De asemenea, instanța de apel a subliniat că, prima instanță just a aplicat în privința lui Valeri Onica prevederile art. 85 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa definitivă 4 ani 4 luni închisoare, deoarece inculpatul după pronunțarea sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 decembrie 2014, în perioada de probațiune, la 13 august 2015 a săvârșit o nouă infracțiune.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiate argumentele invocate de apelant privind aplicarea față de inculpat a prevederilor art. 90 alin. (11) Cod penal, deoarece această reglementare legislativă prevede că, ține de discreția instanței de judecată să decidă asupra uneia dintre soluțiile prevăzute, cu motivarea obligatorie a deciziei luate.

Totodată, norma legală prescrie ca soluția asupra menținerii condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei se ia la propunerea organului care exercită supravegherea asupra comportamentului celor condamnați cu suspendarea executării pedepsei.

La fel, din informația Biroului de Probațiune Rîșcani, mun. Chișinău (f.d.81) instanța de apel a atestat că, în perioada de probațiune, inculpatul a fost sancționat contravențional în baza art. 354 Cod contravențional, circumstanță ce îl caracterizează negativ, acesta neîndreptățind încrederea acordată de instanța de judecată prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 decembrie 2014.

Totodată, instanța de apel a reținut că, argumentele din apel au fost invocate în prima instanță asupra cărora aceasta s-a expus, fiind respectat dreptul la un

proces echitabil a părților, inclusiv sub aspectul motivării hotărârii de condamnare, sentința conținând răspunsuri amănunțite cu privire la fiecare argument invocat de părți, permițând părților să utilizeze eficient dreptul de apel.

Subsidiar, instanța de apel a atestat că, prima instanță corespunzător prevederilor legale a constatat că nu sunt întrunite rigorile legale pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

5. Inculpatul, în temeiul pct. 6), 10), 11) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs hotărârile adoptate, solicitând casarea acestora, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să îi fie stabilită o pedeapsă în limitele legii.

În motivarea recursului a invocat că, prima instanță a indicat în sentință, cu trimitere la art. 85 Cod penal, că la pedeapsa aplicată urmează a fi adăugată partea neexecutată a pedepsei din sentința precedentă, însă instanța a adăugat în întregime pedeapsa stabilită de 4 ani.

Susține recurentul că, la adoptarea sentinței Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 octombrie 2016, executase fără 2 luni 2/3 din pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 decembrie 2014.

Totodată, instanțele de fond au motivat imposibilitatea aplicării prevederilor art. art. 2-12 a Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, însă nu au indicat posibilitatea aplicării prevederilor art. 13 al legii menționate, care prevede reducerea termenului de pedeapsă în partea neexecutată cu 1/3, astfel urmând ca pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 decembrie 2014, să fie redusă cu 1/3 sau cu 5 luni 22 zile.

Consideră recurentul că pedeapsa stabilită de instanțele de fond este contrară legii.

6. Asupra recursului declarat a prezentat referință procurorul care s-a expus pentru inadmisibilitatea acestuia, menționând că, recurentul nu a făcut trimitere la careva temei prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă își exprimă dezacordul cu măsura de pedeapsă stabilită în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal.

În acest context, acuzarea consideră că, instanțele de fond la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă au ținut cont de circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicându-i o pedeapsă echitabilă și legală.

7. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea hotărârii atacate și cu dispunerea încetării procesului penal, în cazul în care se constată că există circumstanțele stipulate de art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod penal, adică există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de

apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că recurentul, drept temei pentru declararea recursului a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie.

Instanța de recurs atestă, că inculpatul critică soluția instanței de apel prin care a fost respinsă solicitarea de aplicare în privința sa a Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

În acest sens, instanța de recurs reține, că la 09 septembrie 2016 au intrat în vigoare prevederile Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

Potrivit art. (1) alin. (1), (4) al Legii nominalizate, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art. art. 2-9, 11 și 12.

Potrivit art. 2 alin. (1) al aceleiași Legi, procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961 prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa închisorii pe termen de 7 ani.

Iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol, încetarea procesului penal conform alin. (1) are loc cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculpate.

Din materialele cauzei se constată că, până la începerea cercetării judecătorești în prima instanță, inculpatul Valeri Onica a solicitat, personal prin înscris autentic, ca judecata să aibă loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, declarând că recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și nu solicită administrarea de noi probe (f.d.87, 97), solicitare care a fost admisă de către instanță prin încheiere protocolară (f.d.97 verso).

Ulterior, în cadrul dezbaterilor judiciare, la 03 octombrie 2016 a fost înaintată cerere de către inculpat, prin care a solicitat încetarea procesului penal conform Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 (f.d.88), care a fost respinsă de către prima instanță, din motiv că inculpatul nu întrunește condițiile necesare pentru aplicarea actului de amnistie, fiind anterior condamnat, având aplicată în privința sa pedeapsa închisorii cu suspendarea condiționată a executării acesteia pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, căzând sub incidența art. 10 alin. (1) lit. g) al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a

de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, soluție care a fost menținută și de instanța de apel.

Reieșind din circumstanțele expuse supra, Colegiul lărgit consideră, că inculpatul, întrunește condițiile prevăzute la art. 1 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 și în privința acestuia pot fi aplicate aceste dispoziții legale, iar procesul penal urmează a fi încetat în legătură cu intervenirea amnistiei, deoarece inculpatul a recunoscut vina integral și a manifestat căința activă, cauza fiind examinată în procedura prescrisă de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Mai mult, se reține și faptul că, în speță nu a fost cauzat prejudiciu.

Totodată, Colegiul penal atestă, că soluția instanțelor de fond este neîntemeiată, la adoptarea căreia nu s-a ținut cont de faptul că Legea nr. 210 nu impune expres anumite restricții de aplicare a amnistiei, în privința persoanelor care au săvârșit anterior o infracțiune gravă.

Interdicțiile aplicate actului de amnistie, față de persoanele ce au săvârșit anterior o infracțiune gravă, rezultă din prevederile art. 10 alin. (1) lit. g) a Legii nr. 210, care stabilește că nu se aplică amnistia, în privința persoanelor ce au fost condamnate anterior pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, executând, în tot sau în parte, pedeapsa cu închisoare.

Sub incidența interdicției, prevăzute de art. 10 lit. g) al Legii nr. 210, nu cad persoanele care au fost anterior condamnate pentru infracțiunile indicate în art. 10 alin. (1) lit. g), dar nu au executat pedeapsa cu închisoarea sau antecedentele penale sunt stinse.

Din materialele cauzei, se reține faptul, că inculpatul anterior a fost condamnat prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 decembrie 2014 în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 4 ani închisoare, iar potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani.

Suspendarea condiționată a executării pedepsei constă în dispoziția luată de instanța de judecată prin sentința de condamnare de a suspenda, pe o anumită durată și în anumite condiții, executarea pedepsei.

Astfel, se reține că la momentul pronunțării sentinței de către prima instanță în prezenta cauză, inculpatul nu executase în tot sau în parte pedeapsa închisorii stabilită prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 decembrie 2014.

Deci, Colegiul lărgit apreciază, că în speță se constată existența circumstanțelor prevăzute de art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care exclud tragerea la răspundere penală, deoarece a intervenit Legea nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, motiv pentru care urmează a fi dispusă încetarea procesului penal în privința lui Valeri Onica conform prevederilor legii menționate, pentru infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal.

Totodată, urmează a fi indicat faptul că prima instanță la capitolul individualizării pedepsei inculpatului, a aplicat prevederile art. 85 alin. (1) Cod

penal, adăugând în întregime la pedeapsa stabilită, partea neexecutată a pedepsei aplicate prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 decembrie 2014, soluție care a fost menținută de instanța de apel, iar odată ce hotărârile adoptate pe caz urmează a fi casate, pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 decembrie 2014 urmează a fi executată de sine stătător.

8. În conformitate cu art. art. 391 alin. (1) pct. 6), 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul *Onica Valeri Xxxxx*, în propria cauză penală, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2016 și sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 octombrie 2016 și dispune:

Încetarea procesului penal în privința lui *Onica Valeri Xxxxx* în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal conform prevederilor art. 2 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

Pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 decembrie 2014 urmează a fi executată de sine stătător.

Onica Valeri Xxxxx urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 03 august 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș